

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " "
Egyenlő szám ára 4 kr.

Felélős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ**

Hirdetési díj:

500 szavasos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű hirdetések díja szerint jutányos arán vétetnek fel. Helyesítésük minden külön bejegyzésért 30 kr.

A szocializmusról.

Debreczen, január 7.

Hazánk földjében a szocializmus plántája megfogant, s minthogy gondosan ápolják azok, kik árnyékában egykor pihenni vágnak, gombaként növekszik, kétségbe ejtve a megfigyelőket rohamos fejlődésével.

Immár azok is látják ezt, kik alig pár évvel ezelőtt fennen hangoztatták hogy a szocializmus szellője nem hoz vihart, nem válik veszélyessé soha.

Vagy kell-e fényesebb bizonyíték annál, hogy Herceg, Marok és Darázs községek lakosai megtagadták az adófizelést? Nem. Ez sokat, nagyon sokat bizonyít.

Illeté tehát, hogy minden igaz hazafi komolyan foglalkozzék vele s szívvel és lélekkel oda hasson, hogy a mesés gyorsasággal nevedő plántát teljesen kiirtsas gátat vessen egyszersmindkorra elterjedhetésének.

Lássuk először, mikép keletkezett a szocializmus.

Kétségtelen, hogy az elégedetlenség volt nevelő dajkája; mert elvitázhatatlan, hogy a szegény nép a nyomorúsággal folytat harcot a létért. Nem méltó tehát irigylésre helyzete. De másrészt a tudatlanság sötét világában nyert erőt, életrevalóságot.

Ennél fogva bátran kimondhatjuk,

hogy a szocializmus második és legfőbb oka a tudatlanság. A szegény együgyű nép, hiszi a lelketlen bujtogatók beszédét; balzsamként hat szívére minden szó, melyet ajkukról elhangzani hall. Hiszen még a művelt lelkek akaratára is leirhatatlan mértékben hat egy-egy beszéd, lett légyen az a szívhez, avagy az észhez intőzve!

Mennél nagyobb mértékben hat tehát a bujtogatók beszéde a nép akaratára, ki műveletlenségével fogva csak mézes-mázos szavakat, hall, de okokat, melyek az állítás realis voltát támogatnák nem keres. Olyan szónoknak, ki szívök hurjait pengetni tudja, hisznek feltétlenül, jobban mint a szentírás szavaiban.

Ha a pénzről, gazdaságról beszél, ők — mesebeli boldogságról, biborról, bársonyról, arany palástokról álmodoznak. Százszorta jobban kiszinezik a lelketlen aggitátorok jóvendőlését. Az eszményi lelkesíti őket s ha kell, ha ők szükségét érzik — ellenszögölnek, ki eszményképüket lerombolni akarja.

Éppen ezért első sorban a nép művelése gátolhatja meg a szocializmus tovább terjedését hazánkban.

Fel kell világosítanunk népünket, hogy ama tanok, melyekről nekik a lelketlen bujtogatók regélnek, örültségek; hogy a munka és megelégedés ad vigaszt az élethez, hogy a földön ne ke-

ressenek igazi boldogságot, mert az élet küzdés, nyomorgás semmi egyéb.

Mikép tanítsuk a népet? Ez fontos kérdés. Első pillanatra kivihetetlennek tűnik fel.

De kivihető!

Hazánk nemes keblű papjai hívják erre. Az Isten házában ők férhetnek legjobban népük szívéhez, ők prédikálhatnak nekik igazságot hazánk jó volta érdekében. Ők jelölhetik ki a félrevezetett népnek az igazság útját, melyen haladva a megelégedés világába juthatnak.

Igen, a pap ajkáról elhangzott megérző beszéd soha el nem enyészhető nyomokat, hogy magt után: felvidít, felejteti bánatunkat, teltre sarkal, igazi jó teltre. Nincs a világon olyan elfogult emberi szív, ki valamely pap lelkes beszéde után hidegen maradna, ha az elmondott beszédben sarkigazság rejlik!

A felnöttek tanítására e módot tartom legcélszerűbbnek.

A mi pedig a gyermekek sorsát illeti, ma oly viszonyok közt élünk, hogy alig lesz gyermek, ki ne részesült legyen az elemi oktatásban. Ezek sorsa az illető tanítók kezébe lesz letéve, kiknek szent kötelességük legyen növendékeikkel megösmertetni a törvény sértetlenségét, tiszteletét.

S ha a tanítók is megfelelnek szent-hivatásuknak s a lelkesekkel közremű-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Bálok, csizmák és más egyebek.

Irta: Aléxis.

A czim nem ígér sokat, tartalma sem sokat ér. De annak, kit érdekel: megszívelhető.

Elővezük kissé a czimet. Bálok? Azok a mulatságok, melyek aranyos csemettyű csevegésével rezgettetik meg a fiatal, a tánczolni, a mulatni, a tombolni vágyó szívet. Maradjunk a vidéken! — Ott van mindjárt a jószág bál. Ez első. Ez a h a u t e c r é m e. Itt lesz bemutatva a tejfőll a társaság szemefénye. Régi tradíciókon alapszik, joga van hozzá, hogy a legzebb serdülő hajadonok ott mutattassanak be. Ki szólhat ellene? hogyan?

Jönnek aztán a farsangi naptár s az elitek és társadalmi osztályok szerint számlálhatatlan sorai az eladó vásároknak.

Az is mind jól van. Modi, divat! — ugy kell neki lenni! Bolond volna, a ki ez ellen sisifusi munkát merne harczolni.

Lesz az még másképen is, a mint volt is és a volt előtt is volt ezer változatban.

Szóval a czim első része, az meg van magyarázva, most menjünk át a csizmára.

A csizmáról először is a német adoma jut eszembe, ein paar Stiefel, czvei paar Stiefel, drei paar Stiefe! Hiszen tetszik ismerni? — alkalmaztuk ezt mi már néhai Z a f i r u r t ó l ellopva ezer módosításban is.

Egy kis városi hante créme s irodalmából kiküldve, azon megtiszteltetésben részesültem, hogy a tiszturak t é l i m u l t a t s á g a i t rendező bizottságán a k a l a k u l ó k ö z g y ű l é s é n — részt vegyek.

Ugy-e, ez még nem c s i z m a, — de bál?!

En is az utóbbit hittem eleinte, de még is rájöttem, hogy csakugyan: — drei paar Stiefel.

A bizottsági gyűlésen deli ifjak gyűltek össze: ragyogó katonatisztek, Huszár, baka, tüzer, honvéd, meg a többi »branche» egy-egy képviselője.

A legöregebb megnyitotta a gyűlést s tért engedett az indítványok tételére.

A társaság lustán, álmosan oszlott szét s ugy hallgatta, vagy nem hallgatta az elnök szavait, leg több a casinó ujságjait olvasta s egykedvű unottsággal várta a történeteket s a határozatot.

A társaság egy két fiatal orosz lányja beszélt s fogadta és fogadtatta el a maga által indítványozott két c h a b l o n o s tiszti bált.

Persze »enkeé» nincs, de »cotillion» az

lesz. És így tovább. Hisz tetszik ismerni a menetét?

En is egész megvoltam nyugodva a dolgok menetében, mikor megszólalt a vegyített tiszti társaságban egy komoly férfi hang:

— Csak azért sem »drei paar Stiefel»

Az ujságban elmerülök, bámulva ütöttek fel fejüket s nőtt szemekkel keresték a csend és nyugalom háborítót.

Ezt azonban nem zavarták a kérdő tekintetek s folytatta a megkezdett közbeszólást komoly lelkesedéssel tovább.

E közbeszólásban található meg a címnek »csizma és más egyebek» része.

— Igen uraim, ez olyan, mintha a feltett kérdésre: tiszti multság? a farsangi naptár adott drei paar Stiefel jével felelnének.

Az egész kalendáriumban négy nap maradt, melyre a farsangon keresztül eddigelé semmiféle társaság sem tervezett valamiféle multságot.

Itt van nekünk most ez a négy nap, a mi az egyszeri emberrel kimondjuk a többi bárendező bizottságok után: három bál, meg egy hering estély?

Ugyaim, embereljük meg magunkat egy kissé s mondjuk már egyszer, hogy csak azért sem drei paar Stiefel, meg egy hering estély!

— Mondjunk valami mást. En indítványozom.

ködvé a nép szívébe oltják a szükséges műveltséget: a szocializmus szellője nem fog hazánkban romboló viharrá fejlődni, mert a műveltség bizonyos fokán álló ember megadással türi sorsit s viseli azt a terhes lánczot, az életet, melyet a sors számára rendelt.

— F. —

BELFÖLD.

A miniszterelnök indítványai A képviselőház ma, esetleg holnap ülésén kerül tárgyalás alá a provizóriumos törvényjavaslatnak harmadik szakasza, a mely alkalommal határozni fog a Ház azoknak az intézkedéseknek dolgában is, a melyeket a status quo fentartására nézve tett a kormány s a melyekről Bánffy báró miniszterelnök tegnap okmányokat mutatott be. Ertesülésünk szerint a miniszterelnök két indítványt fog a szakasz tárgyalásának rendjén előterjeszteni. Az egyik az lesz, hogy mondassék ki a szakaszban, miként a törvény hatálya kiterjesztetik a kormány által tett intézkedéseknek az érvényességére is; a másik külön határozati javaslat szerint a Ház tádomásul veszi a miniszterelnöknek ez intézkedéseké vonatkozó előterjesztését. A kormány súlyt helyez arra, hogy úgy a szakaszt módosító, mint a külön határozatra vonatkozó indítványát a nemzeti párt is magáé tegye. s ezért foglalta azokat oly szerkezetbe, a mely nem juttatja kifejezésre a bizalmi szempontot.

Minisztertanács. Ma o. u. több óráig tartó miniszteri tanácskozás volt.

Tisztújítás Fiumében. Fiuméből távirattal; A reprezentanza tagjai kedden este bizalmas jellegű zárt ülést tartottak a melyen elhatározták, hogy előbbi álláspontjukat fenntartják. A kormányzóhelyettes által kitűzendő időben — valószínűleg holnapután — megválasztják a polgármestert és a két alelnököt s azután az új polgármester azonnal kijelenti a reprezentanza tagjainak határozott akaratát, hogy a városunk a statutumban elismert jogai tiszteletben tartassanak. Az új podeszta kétségkívül Maylander lesz. Így a kormány és a reprezentanza közötti konfliktust korántse tekintethető elintéztnek. A helyyet változatlan, Szapáry László gróf súlyos viszonyok közl kezd meg kormányzóságát. A kormány vagy orvosolja a fiumetaki sérelmeit, vagy kénytelen lesz a reprezentanzát feloszlatni.

Meltóztatnak tudni, mennyi költség áll ez ünnepségekre rendelkezésünkre?

Csinos összeg. Hagyjuk el tehát ezt a négy mulatságot, ami ugyis felesleges s csináljunk annak a révén más egyebet. Olyant, ami mulatság is, szép is, férfias is, szemnek és szívnék egyaránt gyönyörködtető.

Gunyos közbeszóla sok repültek felé:

— Ugyan miért?

Az komolyan folytatta.

— Bál, tánczestély, jelmezés, multság, házi, reunion van már a farsangra elég. Mi is a nagy közönség egyaránt kitudja venni e télen a maga részét a dírdókból.

Csináljunk mi a bálók helyett május vagy júniusban egy nagy tourniert. Azzal a pénzzel, amit a bálókra áldoznánk, remek s nekünk megfelelő fenyves tavaszi mulatsággal egybekötött torna-játékot rendezhetnénk. Ne méltóztassanak felreérteni! Nem az ifjak torna majálisát akarnám én duplikálni, hanem feleleveníteni annak a kornak nemes tornáját, mely a renaissance-sal a mai kort szülte.

Bumuló hallgatás kísérte szavait.

— Az urak azt hiszik úgy-e, hogy ez lehetetlen?

— Igen, mert nincs szokásunk más feleletre, mint a drei paar Stiefelre.

— Tessek. Itt vannak a huszárok. Ujit-

A nyelvrendeletek módosítása.

— Bécsi levél. —

január 5.

Nagy változás küszöbén állunk Ausztriában: A kormány arra szánta el magát, hogy a legmesszebbmenő engedékenységet tanúsítja a németek iránt. Ambar a Gautsch báró és a csehországi német képviselők közt folyt tanácskozásról semmi sem hallatszik, mégis azt lehet mondani, hogy a németek nagyon meg vannak elégedve azokkal az engedményekkel, melyeket kilátásba helyeznek nekik. A dolog ugyanis úgy áll, hogy a kormány a nyelvrendeleteket a jövő hét elején megszünteti és helyükbe természetesen új nyelvrendeleteket fog kibocsátani. Ezek az új nyelvrendeletek oly messzeemenő engedményeket adnak a németeknek, amikre Badeni kormányzóságának idejében nemcsak nem számítottak, de amiket még csak nem is követeltek. Heroldnak minapi beszédéből és a prágai Politikának cikkéből azt lehet következtetni, hogy a cseheknek nemcsak tudáival történiük a nyelvrendeletek megváltoztatása, hanem hozzájárulásával is.

A legjobb forrásból jelenthetem, hogy maga az uralkodó követeli a régi nyelvrendeletek visszavonását. Ez az eredmény második sorban Welsersheimb gróf honvédelmi miniszternek köszönhető, aki már Badeni gróf kormányában is határozottan ellenezte a nyelvrendeletek kibocsátását. Csak a radikális németek, a Schöner-pártiak viselkedése okoz némi aggodalmat; — nemcsak a kormány, hanem a német néppárt és német haladópart is attól fél, hogy ezek a cseh tartománygyűlésen excedálni fognak, de az is bizonyos, hogy a többi német párt nem megy többé velük.

Hautsch báró miniszterelnök tegnapelőtt tanácskozott a csehországi német képviselők egy részével, mert nem valamennyi meghívott jött el a tanácskozásra, okul adva, hogy párhuzamosan kötelezi őket arra, hogy mindaddig, míg a nyelvrendeleteket nem vonják vissza, egyáltalán nem hajlandók alkudozásokba bocsátkozni. Alkalmam volt a miniszterelnöknel tartott tanácskozásban részt vett Funke Alajos dr.-ral, a csehországi németek vezérével beszélni. Funke dr. kijelentette, hogy ő bár a legexponáltabb állást foglalja el a béke és az ország érdekében hajlandó a tranzakcióra és kész bevenni a cseh tartománygyűlésbe. Együttal azonban kénytelen bevallani, hogy a képviselők nagy része nincs vele egy nézetben és kétséges, vajjon a vasárnap, január 9 én Prágában tartandó értekezleten meg tudnak-e egyezni.

sák fel a nemes lovag kor vitézi küzdelmeit. Nem kell ahöz kopja, hogy a lova bemutatása virtuozitását a lován, elég ahöz egy kard, hogy nemes és deli mozdulataival kiérdemelje a legszebb hölgy koszorúját. Akad még talán 5—6 lovas, ki a szuronyok közé mer lepni?

Ez csak egy pont úgy-e? De hát nem utánozhatja-e ezt a bakatiszt karddal és fegyverrel? Nem szép látvány-e, mikor ké ügyes ember feltűzött szuronyal, gombbal a szurony hegyén, egymás ellen viv?

S mért ne lehetne bemutatni ügyes betanulás után a rövid gyiknyeső (szurony) küzdelmét, esetleg győzedelmét a lovas hosszú kardja ellen?

Ó nemcsak e pontok, száz és száz mutatóvány kínálkozik élénk, melyért a közönség hálával fogad bennünket, s melynek teljesítése után büszke harci hévvel fogjuk a tourba, s a ropagós csárdásra vinni a győzött koszoruzó hölgyeket.

A társaság néma lett.

En nagyon gondolkoztam, s gondolkodom is.

A társaság határozat nélkül oszlott el.

Drei paar Stiefel.

S a többi? — Semmi.

Csütörtöken Linzben tartannak a németek népgyűlést, amely azonban, minthogy az intranzigens Wolf is jelen lesz nem igen biztat azzal a reménnyel, hogy előbbre vigyük a béke ügyét.

A kormány — mint irányadó helyről értesülők — fél a cseh tartománygyűléstől, bár reméli, hogy a németek részt fognak venni a tanácskozásokban.

Attól fél, hogy a minap tartománygyűlési képviselővé választott Wolf kihívó magaviseletével kényszeríteni fogja a cseheket, hogy inzultálják. Ez által pedig kényszeríteni akarja a békülékeny németeket, hogy ők ne egyezkedjenek.

Ez mindenestre különösnek tetszhetik, hogy egyetlen ember így terrorizáljon egy egész pártot, sőt egy egész országot, de a választók már annyira fanatizálva vannak, hogy ha ismét szitják a tüzet, a képviselők nem m rnek mérsékletet mutatni.

A kormány egyik nagy rangú tisztviselője ma így szölt hozzám:

— Remélem, hogy a németek mégis be fognak menni a cseh tartománygyűlésbe, de óvzkodni kell az optimizmustól, mely Badeni korában annyiszor megcsalt bennünket.

Német gyarmat Kinában.

Debreczen január 3.

A Reichsanzeiger azt jelenti, hogy Kína szerződést kötött Németországgal, melynek értelmében Kína a Kiao-Csau öblöt a körülötte fekvő területekkel együtt bizonytalan időre Németországnak engedi át. A szerződésben Kína kötelezi magát: hogy ha a Kiao-Csau öblől a németek érdekeinek nem felelne meg egy más országrészt fog odaadni. A szerződés idejére Németország gyakorolja azon a részen a felségjogokat.

A Reichsanzeiger cikke szerint a Német ország és Kína között kötött szerződés pontjai a következők:

A német kormánynak az a jogos kívánsága teljesülhessen ez által, hogy mint más hatalmaknak, kereskedelmének és hajózásának támaszpontja legyen a kínai vizeken. Az átengedés bérleti szerződés alakjában, hosszabb időre történt. A német kormány jogában áll az átengedett terület határain belül a szükséges épületeket felállítani, telepeket berendezni és ezek védelmére a szükséges intézkedéseket megtenni. Az átengedett terület a Kiao-Csau öblől egész vízmedencéjéből az ártérület határáig, továbbá az öblől déli és északi bejáratánál fekvő nagyobb földnyelvekből, ezeknek a magaslatok által alkotott természetes határáig — valamint az öblön kívül és előtte fekvő szigetektől áll. Az átengedett terület több négyzetmérföld és határa az öblől körül vonta nagyobb zóna, melyen belül a kínaiak a németek jóváhagyása nélkül intézkedéseket nem tehetnek és rendeleteket nem bocsáthatnak ki. Különösen a németek részéről szükségesnek tartott vizszabályozások elé nem szabad akadályokat gördíteni. Oly konfliktusok elkerülése czéjából, melyek az egyetértést a két állam közl megzavarhatnák, a kínai kormány a bérleti idejére az átengedett területen az öt megillető fennhatósági jogokat átengedi a német kormánynak. A bérlet ideje és a bérleti összeg a nagyon rövid táviratban, mely a szerződést jelenti, nincs megjelölve; Ha akármily okból is a Kiao-Csau öblől a német kormány céljainak meg nem felelne, akkor a kínai kormány, miután erre nézve a német kormánytól megegyezésre jutott, a tengerpartnak egy másik a németek céljainak jobban megfelelő területet engedett át. A kínai kormány ez esetben a németek részéről Kiao-Csau területén fölállított épületeket és területeket átveszi és a rájuk fordított kiadásokat fedezi.

A Lokalanzeiger egy munkatársa hosszabb Staalevszky dr. pozeni érsekké. Az érsek hivatalos volt a császárhoz ebédre s azt mondta, hogy az ebéd ideje alatt majdnem kizárólag a kínai kérdéssről beszéltek. Ogymond el volt ámulva, hogy Vilmos császár mennyire tájékozódva van Kína vallásügyi,

földrajzi, ipari és kereskedelmi viszonyairól. Annyi ismerettel beszélt a dolgokról a dolgokról, a mennyit csak a legszorgalmasabb tanítvány utján lehet megszerzeni. A császár a többi közt is mondta, hogy Kian-Csau fölött való jogát fonaétja s nem fel, hogy a többi hatalmakkal differenciába keveredik. Sztablevszky érsek, mint tovább mondá, önkéntes elhatározásából üdvözölte táviratban a császárt, mikor Kieiből a csapatok elindultak. — Ő nem is tudta, hogy K o p p érsek egyszersmiad meg is akarja áldani a csapatokat.

A Deutschland és Gelfpn német czirkáló hajók H e n r i k herczeggel Pórt Saidba érkeztek.

A modern rabszolga.

— Tanítás-ügy. —

Debreczen, január 7.

Ilyen is van, amolyan is van. Az amolyanok hatalmas protektorai vannak, akik anyagi áldozatokkal, egyéniségök erkölcsi értékével törneknek helyzetük javítására. Ott van p. o. Schlauch Lőrincz varadi bibiros. Az amolyan afrikai rabszolgáért megnyitja erszényét, latba veti befolyását.

A modern rabszolgát magára hagyja a világ. Dolgozzal! Éld le napjaidat azon tudásban, hogy más és másként tenned nem szabad, mit a hogyan urad és parancsolód elébbe szabta. Akoradodnak lenni nem szabad! Szolga vagy. végezd a mi előbbe van szabva!

Ki ez a modern rabszolga? A magyar néptanító.

Sietek kijelenteni, hogy nem a függés kérdését érintem; hiszen minden társadalmi tényező és testület felettevalójának van alárendelve.

Ez így volt, van és lesz. Így is helyes, Mint ember meg is vagyok elégedve függő viszonyomhoz mért egyéni szabadságommal; de mint tanító hivatásom, működésem terén lenyűgözött rabszolga vagyok. A tanítás ügye terén nem érvényesülhet jó irányú törekvésem. Olyan munkát kell vegeznem, mely rabszolgai önállóságom nívcs s ha mégis a legnemesebb szándékkal indítatva önálló akarok lenni, törvénybe, szabályokba ütközöm. Meggyaláz, elítél a világ s erkölcsi halottá teszi.

Elmondom a dolognak mértjét, hogyanját.

A tanító az elemi iskola elvégzése után nyolcz éven át magába gyömöszöl annyi a mennyi tudományt. A képezde 3-ik 4-ik évfolyamában 5-ször 6-szor arra is nyer alkalmat, hogy meglássa megpróbálja, miként kell tanítani.

Elhagyván a képezdét, tanítónak lesz. Már az első perczben kezébe nyomják a felekezeti vagy állami tantervet s kötelessége aszerint és annyit tanítani, amint és a mennyit az megszab.

Az ifju tanító dolgozik, izzad. Peregnék az évek egymás után s midőn keze alól új nemzedék lép az előző helyére: midőn látja, hogy ennek lelki világa csak olyan pusztá, s az olyan sivár, mint az előző: magába száll, vizsgálódik s kénytelen bevallani, hogy ő hibás. De mégsem! nem ő, hanem az a tanterv, melynek rabszolgája volt.

Mely gyönyörűen fujta gyermekkorában ez a nemzedék, hogy vannak puhányok pókok azalagok, mi a birtokrag és a birtokos rag; mi a főnév és a főnévi igenév st. stb. de ma nem tudja, hogy tyukjának változatos tapálék k-e; nem tud egy egyszerű nyugtatványt megírni; nem tudja, hogy a felebaráti szeretet mit ir eléje az envém tied övé fogalmait illetőleg.

Barátság, szeretet, előzékenység, szánalom, vészvét, hála, bizalom helyett szeretetlenség, kapzsiság, irigység, rut haládatlanság, megcsontosodott bizalmatlansággal találkozunk lépten nyomon.

Pedig ezt mind nem tanította az iskola! Nem is lehet az iskolának erényekre tanítani. Erényekre nevelni kell az embert! Itt a hibák! A mai iskola nem nevel.

A mai iskola nem nevelhet, mert túl van zsufozva emészthetetlen tudományokkal. Dolgozunk, mint a kertész, a kinek a parancs s'erint rengeteg ojtványt kell előállítania, mi miatt azokat nem nyesegetheti, s lesz belőlük girbe gurba, idomtalan lomboszatú fa, mely hoz ugyan gyümölcsöt, de szatnyát s megfelelő gondozás híján hamar korhad, hamar vész.

En 16 évvel ezelett egy jólelkű lelki atyával találkoztam. Megnézte okleveletem, gratulált. Hízta, mint minden hiu ifju ember. De hamar megnyult az orrom, mert a nagytiszteletű ur azzal adta vissza okleveletem, hogy ezután valik meg — majd ugy 10 15 év múlva — olyan tanító leszek-e, mint az oklevél igéri. Még akkor is — mondta a lelki atya — csak ugy: »ha ön be tud számolni a körülmenyekkel, a tantervvel.«

Nem értettem a beszédét, de ma már értem. Bár ne érteném. Boldogabb volnék,

A tanterv szerinti eredményt s a szakos vizsgálatok mértékét elérem; de szívet, kedélyt képezni, jellemet formálni nincs időm — a könyvek, a szaraz tudományok miatt.

Ma, midőn az országos tanügy látszólag javul, elérkezett az idő, hogy tüzet kiáltunk. A tűz reitendően terjed. Ne késsenek a tüzőltők, mert a tűz erőt veszzen rajtok.

Nagyobb szabadságot a tanítás terén! Fel kell szabadítani a rabszolgákat a nyűgök bekői alól! A tanterv salangjai — mint értéktelen czafatok — elhagyandók. Állítsanak nekem egy embert olyat, aki elvégezvén az elemi iskolákat, de csakis elemi, diktálás után helyesen leír egy levelt: azonnal elálllok követelésemtől, hogy t. i. a nyelvtan tanítása a ellőzendő.

Ha a gyermekkel megszerettetik a könyvet, ha szív és kedély képző olvasmányokkal nemesítjük lelki világát, ha megtanítjuk okosan gondolkodni: jobban fog tudni írni, fogalmazni, mint most, midőn száraz fogalmak, meghatározások unottá, gyűlöltté teszik előtte a könyvet.

Sőt van iparos, kereskedő aki elemi, polgári, reált vagy gimnáziumot is végzett, levele mégis tele van alaki, tartalmi hibával.

Olvastatás, fogalmak ismertetése, másoltatás, gondolkodásra való képesítés legyenek a magyar nyelv és nem nyelvtan tanításának eszközei.

Még a középiskolák nyelvtani könyvei is ugy elternek egymástól a meghatározások dolgában, hogy szinte félve veszünk egy-egy újabbat a kezünkbe: vajjon ez mit fog kisűtni?!

A természetrajzból tanítsuk azt, mely a gyermek környezetében van; de ne a mai vizsgálati rendezés kedvére, hanem az életnek. A földrajzból Magyarországot részletesen, kapcsolatban a történettel, feltárván ennek kincseit, verrel áztatott mezeit. A világról általánosságot, Ausztriáról semmit! Amit nem szerezünk, azt szívvel-lelekkel ugy sem tanítják. A mit immel-ámmal tanítunk, az butítás, butítani pedig nem czélunk.

Számtant, egészégtant annál alaposabban. Phisikát sokat, (csak ne könyv nélkülizésül), mert a természettudományok fejlődése oldja meg a jövő megélehetés problémáját. — Utol-ónak hagyjam az első, a vallást. No ezt ne »tanítsuk«, Legalább ne ugy, mint eddig. A vallást nem lehet tanítani, azt érezni, hinni kell tudni.

Ezen módja van annak, hogy öntudatos, vallásos, áldozat kész protestáns nemzedéket neveljünk: ezek közt a mai nevelési (?) mód a legrosszabb.

Sajátságos felfogás az, hogy a 6 éves gyermekek iskolába lépésekor Kain testvér gyilkosságát, Jakób csalását, József bátyjának kegyetlenszívűségét kell megismerni, t a n u l n i. a vizsgálaton e l f u j n i, 10—11 éves korában pedig azt kell tanulnia, hogy 12 h i t i g a z s á g v a g y o n. Első ez, második ez stb. Ugyan-ugyan! Ezen a kap afan 36 igazságot is fel lehet állítani. Vajjon nem elég volna egy is?

Bizony-bizony rabszolgai munkát vége-

zünk, mert ha a hitigazságoá elrecitálása a vizsgán nem aikerül, kedvező len birálatban részesülünk.

Bűnökről, emberi gyarlóságokról mutatánk a jóra. Vég czél az Isten, ki a bűnt megbünteti. Valjon e czél nem érhetőek el az által is, ha a 6 éves gyermekben elkerüljük a borzalom felkeresését s csak szepet, jót, nemest tárunk fel előtte? Marad még elég idő a bűnök megismerésére!

A 6 éves gyermek előtt legalább ötvenzer el kell mondani s vele elmondani a József történetét, mig folyékonyan elbeszéli a 3-4 leveles históriát. Ez a kövágásnál is terhebb munka s haszna nincsen. Hát ha még diktálás után tanulja meg a gyermek! Ilyen is történik. 2—3 héig 1-1 órán át szemel kimeredéseig kiabálja a diktáló után. Ez már gyilkosság! Így esik meg aztán, hogy e helyett: »József megmagyarázta a Faragó almát«, azt mondja a gyermek: »József megmagyarázta a Faragó lányát.«

Miért írom én ezeket politikai lapba? Azért, mert a szülők nem igen olvasnak tanügyi tapot. Azt hiszem, a szülőknek is van egy kis közük életük legfeltettebb kincseihez, gyermekekhez. Tán csak megmozdulnak valamikor, hogy ők is sürgessék a n e v e l é s t s gátat vessenek a mai gyilkos tanításnak. — Így majd a tanterv változni fog s a rabszolga munka megszűnik, a rabszolgahad felszabadul. S akkor majd tanítunk az életnek, nem a feledésnek.

Szentjób Kálmán,

Táviratok.

A politikai helyzet.

Bpest jan. 7. A Debr. ered. táv. A pártok körében tegnap meglehető csend uralkodott, általánosan azt hiszik, hogy az önálló rendelkezésről szóló javaslat részletes tárgyalása a mai nappal véget ér s ennek érdekében lemondtak arról a szándékról, hogy a miniszterelnök által a 3 §-nál pólólag teendő indítványára nézve a névszerinti szavazást kérjék Tekintettel vannak különben a nemzeti pártra is, mely hozzájárulván a tervezett módosításhoz, igenlő szavazatát a bizalmi kérdés szempontjából könnyen félreérthetnek, amit kerülni akarnak.

A bolgár püspökök.

Bpest jan. 7. A Debreczen ered. táv. A bolgár püspökök részére kiadott 3 berath kiállítás alkalmából a szultán — mint Konstantinápolyból jelentik — üdvözlő táviratot küldött Ferdinánd fejedelemnek, melyben kijelenti, hogy mindenkor számíthatnak a m a c e d o n bolgárok a hathatos támogatására.

A keleti kérdés.

Bpest jan. 7. A Debreczen ered. táv. A magas Porta kinevezte a képviselőket, kik a görög meghatalmazottakkal a különböző egyezmények ügyében fognak tárgyalni. A meghatalmazottak Kaán Fehmi pasa, a legfőbb számvevőszék elnöke, Nuri bég a külügyminiszterium államtitkára, valamint a magas Porta jogtanácsosa.

Kiskereskedők magyarosodása.

Budapest, jan. 5. (A Debr. ered. táv.) A fővárosi kiskereskedők egyesületének tagjai Klein Sándor elnöknek kezdeményezésére elhatározták, hogy idegea hangzásu neveiket megmagyarosítják. Ennélfogva az egyesületnek 128 idegen hangzásu névvel bíró tagja es azok hozzáhozhatórtozói fogják neveiket jóhangzásu magyar nevekkel felcserélni.

Postatakarékpénztár palotája.

Budapest, jan. 5. (A Debr. ered. táv.) A gyorsan fejlődő m. kir. postatakarékpénztár, mely a legközelebb állami takarékpénztár nevet vesz fel, már most sem fér el eddigi helyeibeiben s a főpénztár és a kezelési osztályok is elkülönítve vannak, ami nagy megnehezíti az ügyvitelt. Ennélfogva a takarékpénztár igazgatósága, saját irodaja részére

egy hatalmas palotát szándékozik építeni. A palota költségeit, mintegy 500,000 frtot a tartalékalapból fedezik.

A büszke György herceg.

Bpest, január 5. (A Debr. ered. táv.) Athenből jelentik: Konstantin és György hercegek jövő héten egy évi szabadsággal külföldre utaznak. György herceg semmi szín alatt sem fogadja el a krétai főkormányzó állást, még a király is és a királyi család is ellenzik, hogy egy herceg a szultán hűbérese legyen.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 7.

A képviselőház mai ülésén folytatták a bank és vámügyről szóló tjavaslat részletes tárgyalását. A 2 §-t vita nélkül elfogadták.

A 3. §-nál felállt Bánffy s beadta a megígért módosításokat, amelyek megfelelnek az Apponyi gr. beszédeben kifejezett nézeteknek, azonkívül annak az új pontnak is felvételét indítványozta, mely felmentést ad a kormánynak a jan. 1. óta törvényen kívül tett intézkedéseiért.

Polonyi Géza és Kossuth Ferencz nem fogadták el egyik módosítást sem, mert nem vágnak össze az 1867. XII. t. cz. 68. §-ának rendelkezéseivel. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Apponyi Albert gróf általános érdeklődés mellett kezdett beszélni s kijelentette, hogy a szakaszon tett érdemleges változtatást, módosításokat elfogadja, a felmentést azonban bizalmatlanság okából nem adja meg a kormánynak.

Major Ferencz a néppárt nevében ugyanígy nyilatkozott míg Tisza István gr. a módosításokat egész terjedelmében elfogadja.

A többség ugyanígy szavazott, míg a felmentésnek a o e m z e t i p a r t i s a függetlenségi part az egész szakasznak ellene szavazott. A jobboldal szavazás után éljenezte Bánffy.

Eztan elfogadták a k ö z s é g h e l y n e v e k r ö l szóló javaslaton a főrendiház által tett módosításokat,

Ezzel az ülés véget ért.

TARKA ÉLET

A kutya, a farkas és még valami.

Nemzetgazdasági értekezés a huszadik század végéről.

— Spiritszta tudósítónktól. —

Élénk emlékezetében van még azoknak, a kiket illet, az a kellemesnek nem nevezhető incidens, ami bizonyos meg nem koloncizolt kutyák miatt a mezőrendés és a koloncizatlan kutya-tulajdonosok között legutóbb felmerült s a mely kivétel nélkül az atóbbiak megbírságolásával végződött.

A dolog ilyenén végződése természetes is volt. Okai a következők:

A modern haladás szabadságot adott az emberiségnek. Emancipálta a hatalom nyomása alól s nagy veráltozatok árán ugyan, de megis kimondatott, hogy minden ember szabad és egyforma.

Nálunk is bekövetkezett ez az állapot. Legalább Debreczenben külsőleg még most is fennáll.

A felszabadult népakarat azonban rutul hálalta meg az örök természetnek e jótéteményét. A szabadság százada elvette a szabadság az emberiség legműbb, legodaadobb, legregibb és legönzetlenebb barátjának — a kutyáknak.

Igenis a kutyáknak.

A kutya ezelőtt szabad volt, mint az ég madara, vagy mint a puszták oroszlanja. Tehe-tett a mit akart. — Járhatott szabadon, ugathatott, amennyit neki tetszett sokasodhatott gyarapodhatott és beülthette az egész földet.

Es most ?

Most a kutya a szó legszorosabb érte-lmében rabszolga.

Mihelyt megszületik, azonnal rubrikákba írják s attól kezdve tartozik valakinek jogos tulajdonává válni. Elválasztása után kivetik reá az előirt jövedelmi és másféle adót, annak be nem fizetése esetén a gypmestert küldenek a uyakára, aki más ingóság hiányában a kutya bőrét foglalja le. Ha kimegy sétálni az utcára tartozik szájkosarat öltetni, magát gazdájával vagy annak megbízottjával gardiroztatni, tartozik magát pórázon vezetetni. Tartozik a farkát állandóan csóválni, tartozik művelt kutya lenni. Szaporodás esetén csakis bizonyos mennyiségű kölyköt hozhat a világra, mert különben a felesleges mennyiség elkööfi-kállatik és megmmissitetik. Azonkívül a legutóbbi időben katonáskodnia is kell.

Ennyi tenger köteleesség ellenében semmi de éppen semmi jogot sem biztosított számukra a törvényhozás. Sőt még az ösöktől örökölt egyszerű kutyaszórakozásokat is egytő-egyig betitotta a hatalmaskodó civilizáció.

A kutyának nem szabad ugatni, mert azzal a szomszédiban lakó kis gyermeknek álmát megzavarja. Nem szabad harapni, mert ezért a bőrével fizet, nem szabad megveszni, mert azzal rokonságának egész gárdáját ejtené romlásba, sőt még a közönséges csoportosulás, s a hold iránti kötelees tisztelet kifejezése is a büntetőtörvénybe ütközik.

Szóval kutyaállapotok tartják fogva az egész kutyabirodalmat s az az egyesten vigaszuk volt, hogy ha valamelyik megunta a városi rabszolgaéletet, kiment a tanyai rokonihoz, akik még némi nagyobb szabadságot élveztek s ott a természet fenséges csendjében a civilizáció előtti állapotok gyönyöreinek.

Haj! de ennek is hamar vége lett. A kapzsi emberek kivették árendába a »természet csöndjét» és nyulakat tenyésztettek rajta. A gyáva nyulak pedig felnek a kutyától s tenyésztőiknek megizenték, hogy a rettegetől nem lépesek az árenda összegének megfelelő előirt menységben szaporodni.

Az árendás emberek ettől nagyon megijedtek és addig bujják a törvénykönyvet míg kisítőték, hogy a tanyai kutyáknak sem szabad tetszésük eszerint járni keln a mezőkön hanem csakis a számukra kijelölt helyeken a tanyai épületek mellett kötelesek öletüket eltölteni s e határozat tudomásul vételét külső jellel és pedig hatalmas a járast akadályozó fakolonciz viselésével igazolni.

Azzal vádolták a szegény minden joguktól megfosztott kutyákat, hogy a serdülő nyulakat és kisaszonyokat pusztítják és megakadályozzák abban, hogy a kívánt módon szaporodjanak. Követelték tehát, hogy a kutyák nyakkoloncizot viseljenek, ellen esetben pedig a törvény értelmében szigorúan megbírságotltnak.

A tanyai kutyáknak pedig nincs pénzük bírságra. Elég nehéz szegényeknek az évi adókat megfizetni. Emiatt kénytelenek voltak magukra venni a fakoloncizot.

A kutyák egyrésze azonban göresösen ellene szegűt a liberalizmus századba e barbar követelésének. Nem akarta feladni szabadságát s megindult a harc az árendások, a kike vadászársulatnak hívnak és a kutyák között, amely harc bizony a kutyák vereségével végződött, s a készfizető kezések: a kutyák gazdái körülbelül kétszázán szitkozódva fizet i ték le a mezőrendéségnél a győztes ált a kirótt hadi serezeket.

Ettől kezdve a tanyai kutyák sorsa még a városiakénál is czudarabb lett. Nagyrészt a haragvó gazdák lebunkózták, az élve maradt rész pedig felőtötte a kényszertölettel.

A nyulak pedig kárörvendve szaporodtak, ugy hogy a legközelebbi nagy hajtóvadászaton oly nagy számban kerültek puskaeső elé, hogy az elhullottak órási számát a vadászok még kimondani is szegényellették.

Lassanként beállott a tél is, de a kutyák sorsa sehog sem akart változni. Az apró nyulak már felőttek, a kutya nem igen arthatott nekik, de azért szabadságukat nem adták vissza.

Sőt hogy szívük keservei annál nagyob-

bak legyenek, még régi ellenségeik a farkasok is — a kik kémeik által értesültek a kutyák vereségéről — bosszantásukra kijöttek nádasaikból s egész a tanyak aljaig merenkedtek.

Lánczra van verve az egész kutyafaj, nincsen a ki elkergesse őket.

Van tehát nagy bosszuság a kutyák és rémület az emberi szivekben. Lefogták a kutyákat és felszabadították a farkasokat. — A farkas lesz az ur a mezők felett s hogy fog ez végződni ?

Igy áll most a kérdés, s még mielőtt meg a megevett parasztasszonyok és elrablott csecsemőkről szóló híreket bevárnám, tisztelettel megjegyzem, hogy télen nincsen kis nyul, amit a kutyák elfoghassanak, s hogy sokkal jobb, ha a kutyák a nyulakat, mintha a farkasok embereket és barmokat villásreggeliznek.

Az igaz, hogy a nyulnak mindegy, akár kutya, akár farkas, akár vadász, de az embernek bizony már nem mindegy, hogy kutya-e vagy farkas köborol a mezőn.

Ajánlatos volna a farkasra is haragudni egy kissé, és télide,én felszabadítani a kutyatársadalmat a koloncizviselés terhe alul.

Liviusz.

Ujdonságok.

* **Városi közgyűlés.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága e hónapban gróf D e g e n f e l d József főispán elnöklele alatt közgyűlést tart. A januári közgyűlés idejét már legközelebb megállapítják és pedig mint értesülünk a folyó hó 27-ére.

* **Igazolt városatyák.** Az igazoló választmány tegnap délután dr. Kola János elnöklele alatt rövid ülést tartott, amelyen igazolta a péterfalai és a csapóutczai városrész két új közgyűlési tagjának Csiky Lajosnak és Varjas Sándornak törvényes megválasztását.

* **Az ohati gazdasági épületek.** Évről-évre több beruházásokat tesz a város a tulajdonát képező birtokokra, hogy ez által nagyobb jövedelemre tehessen szert. A napokban említettük, hogy az ohati birtokokra jövőre ismét nagyobb építkezéseket vettek tervbe s az elmunkálatok megtétele valamint a mult évben felépített gazdasági épületek felülvizsgálása és átvétele végett K i r á l y Gyula tanácsnok, S z a b ó József főszámvevő és S t a h l Géza városi főmérnök a tegnapi nap folyamán kimentek az Ohatra, a hol egész vasárnap reggelig fognak tartózkodni. A tisztviselőket több városi bizottsági tag és szakértő is elkísérte.

* **Megerősített közgyűlési határozat.** A mult közgyűlés azon határozatát, hogy Debreczen városa a magyar néprajzi társulat alapító tagjai közé 50 frttal belép, a belügyminiszter tegnap érkezett leiratában helyben hagyta.

* **Hány árva van Debreczenben ?**

A debreczeni árvaszek gyámsága alatt a mult év végén 4948 árva és 61 gondnokság alá helyezett egyen volt. Ezek ingó vagyon (kézpénz, jelzőgölgig biztosított kölesön kötvények egyéb értékpaprok, takarékpénztári könyvek ékszerék, 1.297,264 frtot tett. Szép pénz együtt véve.

* **Bosszuság.** Bosszantó körülmény példának okáért a kocsis emberre, ha kerékszőge elvész; ha ostarát ellopják; ha gyeplője elszakad; ha az adóvégrehajtó oldalát csak dörzsöli szekerének rudja; ha ütközben elakad s fizetés hiányában váltóját megóvatolják és az ég tudná meg mondani még mi egyebek azok, melyek az ő vérét felizgatják. Azaz, hogy még van egy nagyon-nagyon bosszantó dolog, mikor tudni illik a fával rakott szekér saroglya láncza elszakad s a sok drága cserkoszoruk hajdani termői az utcák sarában ölelkezik az anya földdel, melynek a közel jövőben hamu alakjában fogja kiegészítő részét képezni. Biztosan ilyen gondolatok közben rakta fel szekerére a lehullott fahasábokat az a jámbor képű polgár, a kivel ma reggel a szűk Teleky utcában esett meg az a bosszantó

eset, hogy nehéz fahasábkokkal hatalmasan megrakott szekereknek saroglyája ledőlt és a fagarmada hátsó része szerzetést omlott a szűk utca kövezetére. — Csak nagy ügygyelbajjal és mennyiségű káromkodással sikerült végre a bajon segíteni s a megszakított utcai forgalmat helyreállítani s kívánta, hogy a végzet mennél kevesebb alkalmat szabjon részére a sok üdvös gondolat tényleges gyakorlására.

* **Építési bizottsági ülés.** A városi építési bizottság f. hó 10-én hétfőn délután 3 órakor a városháza nagytermében gróf D e g e n f e l d József főispán elnöke alatt ülést tart, melynek tárgya a mult ülésről elmaradt színház átalakítási ügy lesz.

* **Egy szegény leány története.** Szorti Teréznek hívták. Szüleit még kis korában elvesztette s azóta idegen kenyéren él. Nem vlt senkije, a ki buját, bánját megosztotta volna vele; egyszerű magánosságban télt el az élete. Szomorú lelkével egy beteges legényhez vonzódott. Igaz szívvvel szerette ki-választottját, de a boldogságot nem érthette el. A legény beeglett és hosszú szenvedés után meghalt. Szorti Teréz ez a csapás egészen lesújtotta s nagy bankóadásában szép tisztá lelkére örök homály borult. A szerencsétlen leányt elvitték az eleven holtá b r o d a l m á b a , a fővárost elme győ g y i n t é z e t b e .

* **Tűz a tanyán.** Kellner Károly sikagyi tanyáján tegnap könnyen végzetessé válható tűz ütött ki. Csak a cselédség ügyes kitar-tó oltásának és éberségének köszönhető, hogy az égő munkás ház mellett álló szénaboglyak sőt az egész tanya lángba nem borult. A kár így mintössze száz forint.

* **Postások bálja.** A m. kir. posta és távirtdai altisztek és szolgák holnap este a **M a r g i t** fürdő dísztermében fogják meg tartani évi rendes táncmulatságukat, a bál rendezőség megtesz minden lehetőt, hogy siker d o l g á b a n a h o l n a p i b á l s e m a r a d j o n a t a v a l y i f é n y e s s i k e r ű t á n c m u l a t s á g m ű g ű t . A bál iránt nemcsak a postások közt, hanem más körökben is élénk érdeklődés mutatkozik.

* **Véres verekedés.** Mike János kismalomutcai lakos kötekedő természetű legény sok dolgot ad a rendőrségnek. A'ig mulik el valamely nevezetesebb mulatság a nélkül, hogy virtusát ki ne mutaná. Azonban nem kis meglepetésére a rendőrségnek egyszer fel-jelentést Kenderesi Gábor korcsmáros ellen bízert, mert az őt tegnap délután 1 óra tájban megtapogatta, meg pedig olyan gyöngéden és szeretetteljesen, hogy a koponyáján több su-lyos seb bizonyítja a szerekezést. Hogy szá-vának nagyobb nyomatékot adjon, előrántott zsehből egy orvosi látleletet is, mely tény-leg arról te z tanuságot, hōsi fején ejtett sé-rülések éles eszközkök nyomai. Panaszoltat ma kihallgatta a II. ker. rendőrség. Határozottan tagadja, hogy mikét megütötte volna. Ő ugyan is a mondott időben lévén az isteni szőlő nedvének behatása alatt, nem emlékszik a tett elkövetésére, mint mondja, arra azonban nagy megerőltetés után vissza tud gondolni, s mi több, immár napnál fényesebbnek látja, hogy a panaszos őt megtámadta, ha tehát ön-vedelem közben meg találta űni — de a m i r e e g y á l t a l á n n e m e m - l é k s z i k — arról ő nem tehet. A ren-dőrség most azon tanakodik, melyik hát a hibás s a tanakodás annál szükségesebb, mert mert az artatlan látleletnél egyéb tanubizo-zonyíték nincs kezei között.

* **Presbiter választás H. Nánáson.** H. Nánáson is presbitereket választottak. Összesen 1294 szavazólapot adtak be, tehát 400-zal többet mint a négyszerte nagyobb debreceni ref. egyházban. Megválasztottak: Péntes Mik-lós, Csobány László polgármester, S. Kovács László, Csuka László, Kovács Lajos volt gyógyszerész. Khór Dezső orvos, Szabstyan Miklós, Csizsár Miklós, Molnár Balázs és Tén-zes László 800—1112 közt váltakozó zsa-vazóval.

* **A vendéglősök és a város.** A nagy adóval s nagy kötelettségekkel terhelt ven-déglősök és kávéosok részéről országszerte nagy a panas, hogy a jelen viszonyok közt

nem képesek kötelezettségének megfelelni s sorsuk javítása érdekében országos mozgalmat indítottak. E mozgalomban tevékeny részt vettek a debreczeniek is és a debreczeni ven-déglősök, korcsmárosok és kávéosok ipartársu-lata a mai napon kérvényt intézett a város-hoz, hogy a rájuk vonatkozó helyhatósági sza-bályrendelet néhány sérelmes határozata mó-dosítottassék. Különösen a záróra meghosszabbí-tása a az, amit a vendéglősök kívánnak s ezt a kérésüket több figyelemreméltó indokkal tá-mogatták. Kérik továbbá a rendőri ellenőrzési díj eltörlését is. A városi tanács legközelebb tárgyalni fogja a kérvényben foglaltakat s hisszük, hogy ha elég indokot talál reá, mel-tányolni is fogja az ipartársulat kívánásait.

* **Az izr hitközség választói név-jegyzéke.** A debreczeni izr. hitközség választói bizottsága ez uton értesíti az izr. hit-község tagjait, hogy az 1898 évre érvényes vá-lasztói névjegyzéket elkészítette és azt az alapszabályok 13 §-a értelmében 8 napi idő-tartamra az az 1898 évi január hó 16-ik nap-jáig a hitközség jegyzői irodájában (N. Várad u. 2204.) közszemlére kitette, mely idő alatt a névjegyzék mindennap d. e. 10—12 óráig megtekinthető és a netáni kihágások, vagy jogtalan felvetések elleni felszólamlások ugyan ott benyújtandók. Későbbi felszólamlások te-k ntebe vétetni nem fognak. Debreczen, 1898 január 6. A választási bizottság.

* **A czim bolondja.** A mai demok-ratikus világban feltétlenül szükségét érzik sokan annak, hogy a becsületet vezető és keresztnevük mellé nyomtatéknak valamelyes czimet szerezzenek. A mi-kolczi csizmadia felfokása és példája ragadós. A jámbor, elége-deitlen lévén a tekintélyével, odatette a fir-ná-jára, hogy »csizmadia és kéjgáz.« Ez után aztán nyugodtan aludta át éj z akáit annak tudatában, hogy aki eddig nem tisztelte benne eléggé a csizmadiat, majd fogja a kéjgáz. A czim e hōbortos lovagjai között nem utolsó helyet foglalja el K ó s a Lajos kőműves iparos, s Hajdu-Szoboszló város mérnökke emelkedett utbiztos. — Nem régiben sajátkezűleg kiragasztott plakátokon itt nálunk vallotta be, hogy ő Magyar-ország »hallatlan koszoruzott dalnok«, aki a földporából emelkedett föl erre a nagy és díszes polczra. Az új év alkalmából még jobban kitért magáért. Névjegyeire odairta megint sajátkezűleg: K ó s a Lajos vegetáriánus költő, Magyar honi apostoli szent. Helyben. A tisztelt ur ezzel a mester-vágásával tanul-mány tárgyává tette magát. Önmagában let-rehozta a versfaragók egy eddig soha se n látott válfaját. Ismertünk eddig ugyanis sok mindenféle poétát, kezdve a fűzfá-dalnoktól egész a bolondig, de még vegetáriánust nem, aki azonfelül még a földi szentek részére elég háládtalan Magyarországbán szentté teszi ma-gát. Ezek után a véleményünk az, hogy K ó s a Lajos ur elérte elméleti állapotának azt a fokát, a melytől már egy vonalnyi sem választja el a közveszélyességű egyenekől. És addig is, míg e fokot eléri, kívánjuk, hogy csak maradjon vegetáriánus továbbra is, — lehet szent is magyar jeleggel, e czélből akár minden nap véresre is veri magát, sőt költethet akár csirkét is, hanem az »Apostoli« jelzöt már csak jó lesz idejekorán lehigyni a név-jegyéről, mert az — tudvalevőleg — még a spanyol királyt sem illeti meg.

* **Arverés a vasútnál.** A m. államvasutak igazgatósága közhírré teszi, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben hagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, nap-ruyók, esernyők stb jan. hó 17-én d. e. 9 órakor az állomás podgyászfelvételi irodájában tartandó nyilvános arverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni. Az arverésből befolyó összeg a helyb. szegényalap gyara-pítására fordítottatik.

* **Marólugot ivott.** Egy ártatlan kis gyer-mek élete majdnem áldozatává lett a szülői gondatlanságnak; ugyanis Neumann Lajos kisuj-utca 1752. sz. alatt lakó kereskedő 3 éves kis Móríc névű fia tegnap dében marólugot ivott. Az eset úgy történt, hogy a gyermek

örizetlenül hozzájutott a szobasúroláshoz szükséges zsírosszódához és abból egy kis mennyiséget el is fogyasztott már, de az erős méreg a gyermek nyelvét nagyon csipte és azért erősen kiabálni kezdett. Erre a házbe-liek előfutottak és akkor vették észre a nagy veszedelmet, melyben a kis fiu forgott. A megrémült szülők rögtön orvosért küdtek, — n e m s o k á r a e l j ö t t dr. Rózsa Mór közelben lakó orvos, ki gyor-san alkalmazott orvosi segílyel a nagy ve-szedelemben forgó gyermeket megmentette és visszaad a ot az életnek. A gyermek a nyelvén súlyos égési sebeket szenvedett ugyan, de a veszedelmen túl van. — Az ilyen esetek intő például szolgálhatnak a gondatlan szülőknek, — hogy a gyámoltalan kis gyer-mekekre nagyobb fel ü g y e l e t é t gyakorol-janak

* **A »Zion« egylet választmányi ülése.** A »Zion« debreczeni betegsegélyző egylet saját helyiségében: főpiacz 1903. föld-zint 1898. évi január hó 9-én délután 4 órakor választ-mányi ülést tart, amelyek tárgysorozata a következő lesz: Jelentés 1897. II. felévi ügy-kezeléséről, pénztárforgalomról és a decz. 29. tartott tanczvigalomról. Eöterjesztés 1898. évi költségvetés és a felvételi díj elengedése melletti jog felvételi tárgyában Folyó ügyek.

* **Sóvágó szabadlábón.** Nehány nap előtt megirtuk, hogy Sóvágó Jánost, a kit már számtalan nagyobb büntény elkövetésével vadoltak — Böszörményben a csendőrség letar-tóztatta, mivel az a gyanu merült fel, hogy Nyíregyházán és H. Dorog-n több lo-pást követett el. A csendőrség Debrecenbe hozta, ahol a vizsgálóbíró elrendelte letar-tóztatását. Ez ellen a sokszor gyanuba fogot egyen s a kir. tvszék a felhozott indokokat elfogadta és a hirhedt gonosztevő előt ma megint megnyílt a fogház ajtaja.

* **1848 megünneplése városunkban.** 1848 félészázados évfordulójának méltó megünneplé-sére, még november hóban tett indítványt Simonffy Imre kir. tan. polgármester a ki maga is mint veressapkás küzdötte át a nagy idők. A tanács kebeléből akkor megalakított adhoc bizottságot, annak elnöke Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester e hó 9-én délelőtt 11-órára előleg-s értekezletre hívta meg a városháza tanácstermébe, a melyen az ünne-pélyesség programját beszélük meg.

* **Kanyaró járvány Nádudvaron.** Nádudvaron kanyaró járvány uralkodik. A megyei főorvos dr. Losonczy Almos tegnap Nádudvaron járt és megtette z legszigorubb óvintézkedéseket a járvány elterjedésének megállítására. Az összes óvodákat és iskolákat bezárták.

* **Holdfogyatkozás.** Péntekről szombatra virradó éjjelen a hold mely most magasan áll az égen, a föld árnyékába lép, ahonnan más-fél óra után ismét kijut. A holdfogyatkozás 1 óra 59 perczkor lesz a legteljesebb; ez idő-től kezdve szűnik ez az érdekes természeti jelenség, mely regge. 4 óra J5 perczkor ér teljesen véget. A holdfogyatkozás Debreczenben is látható lesz.

* **Hálálozás.** Vettük s a legmélyebb részvétellel közöljük a k ö v e t k e z ő gyászjelentést: F r á t e r V i n c z é n é szül. Bernáth Ilona s Fráter Vincze, dr. Frá-ter Imre nevével Csögei Tót Irénne!, Fráter Istvan nevével Nemetujfalussy Simonffy Vil-mával mint unokái, Iván András és Istvan szépunokái Dr. Falussy Árpád nevével Jer-ney Margittal mint unokaöccse és számos rokonok nevében is mély fájdalommal meg-tört szívvvel tudatják a felejtethetlen jó anya-nak anyósának, nagyanyának, szepanyának és rokonnak néhai öz. Bernáthfalvi Bernáth Vinczené szül. abrahámi és szentgaali Falussy Johanna asszonynak folyó hó 6-án d. u. 4 órakor, életének 76 ik évében szivszélhűdés-ben történt gyászos elhunytát. A megboldo-gult hült tetemei folyó hó 8-án d. n. 2 óra-kor fognak a Gálos petrii sirkertben a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tetetni. Áldás hamvaira! A temetés: Gebauer érczkoporsógyár tem. int. rendezi.

* **Olcso marhasó.** A földmivelési miniszter most azon okból, hogy a gazdaközönség az olcsó marhasó forgalombahozatalát biztosító 1897 évi I. törvényzikkiről a gazdaközönség még kellő tájékozással nem bír, — felhívja az összes gazdasági egyesületeket, hogy a marhasó használatára való buzdítás mellett a lehető le szélesebb körben hozzák a gazdaközönség tudomására, miszerint az ország különböző helyein közel 300 sóarus, árulja a marhasót és hogy annak eladási ára 16 koronában van megállapítva, mely alapárhoz az országban fenálló királyi sóhivataloknál az időnkénti szállítási költség hozzáütendő.

* **A házalás korlátozása.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Dévényben rendezett tanácsu városnak a városi képviselőtestületi közgyűlésében megállapított szabályrendeletét, mely által a házalókereskedés a nevezett város területén — a fennálló házalási szabályok 17 §-ában és az ezen §-t. kiegészítő későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett — eltiltatott a fenti szám és kelet alatt jóványagta.

* **Jean a pinczér.** A kávéházak állandó alakja, a pinczérrel szól a mese. Fényes cifrára karpitokkal, ragyogó tükrökkel hatalmas viámpákkal volt díszítve a kávéház, a melybe Jean pinczér volt. És a míg a vendégek mulatnak, szórakoznak a különféle játékokkal Jean a falnak támaszkodik, és mereven néz maga elé. Tekintete azután odafordul a trónus felé, a hol ezüstös tálcák és poharak között nagy tükör alatt ül a pinczérnő, a kit a vendégek csak egyszerűen Vilmának hívnak. Mosolyog Vilma mindenkire a ki ránéz s ez az örökös mosolya ugy faj Jeannak. Maga sem tudta miért? De érzi hogy jól esnek neki is az a mosoly. Ő azonban nem kap. Vele szemben nem mosolyog Vilma, csak hidegen jegyzi be a Jean által átvet piknikok számát és markirozza a billiárdot. Ő pedig a mikor egy percig szabad ideje van, megint csak a falnak dől, és nézi Vilmát, vágyteljesen, fájdalommal. Éjfél elmúlt már régen, s Jean beest szeméire is ránehezedett az álom. Odól az egyik bársony diványra, felve könyveden, mintha felne. hogy bepiszkítja és elszunnyad. De nem sokáig élvezhette nyugalmat. Egy részeg fiatal emberekből álló társaság ve tödött be a kávéházba s nyers hangon rendelkezést tett. P e z s g ö z t e k Jean hordta az üvegeket egymásután még mosolygott is a jó üzleten, de a midőn a compánia asztalához hívta Vilmát és az egyik meg is ölelte. akkor már nem tudott nyugodtan maradni Jean, utóvégre a pinczérben sem vát vize a vér . . . éppen egy pár pezsgős üveget hozott, azokat dühében, elkeseredésében földhöz vágta. A pezsgő szétfolyt a padlón, habozva bizsergve . . . Jean pedig bámult majd a kifolyt pezsgőre, majd az elhült compániára és Vilmára, ki kacagva ugrott fel az egyik fiatal ember öléből erre a jelenetre. A gazda pedig elcsapta a pinczért, ki a rendőség előtt mondta meg tetének okát. Ott avval bocsátották el, hogy ha pinczér, ne legyen — szerelmes.

x **Az egyedül kellemes ízű természetes hashajtószer a Ferencz József keserűvíz,** miért is általánosan kedvelté és népszerűvé vált. A biztos és tartós hatásu Ferencz József vizet 10 világiállításon tüntették ki aranyéremmel és egy háztartásban sem szabadna hiányoznia.

Egymást akarták felakasztani.

Debreczen jan. 8.

Három igen beteg lelkű, életunt suhancz akarta eredeti módon eldobni magától az életét. Csakis örvöngő, megromlott és beteg elmék képesek ilyen gondolatra. Elhatározták, hogy felakasztják magukat és pedig sorshuzás utján úgy, hogy egyik, kire a sor esik s-gedkezik felakasztani a másik kettőt, végül önmagát kötvén fel az erdő valamely görbe fájára.

Csala Mihály 20 éves, Suszter József 16 éves és Simon Imre 17 éves szegedi síhederek ezek, kik szándékukat már előre úgy híresztelték,

hogy a lovasrendőrök őrázatai éjszaka is kergették a párisi regényekből különös alakokat.

De csak ma sikerült a rendőröknek elfogni az ifjakat, amint nagy szomoruan bandukoltak és elkövetendő öngyilkosságukat tárgyalták — kötelekkel a hónuk alatt igyekezve az erdő felé.

Felkísérték őket a rendőrségre, hol a három öngyilkosjelölt közül a legidősebb 20 éves Csala azt vallotta, hogy azért akarta magát felakasztani, mert az anyja üldözi. A 16 éves Suszter József nevű lakatosinas mást mondott. Nem volt komoly szándékában az öngyilkosság. Ő maga titkos szándékkal indult az erdőbe társaival, hogy majd levágja köteleiket.

A harmadik Simon Imre 17 éves volt közöttük a legelkeseredettebb. Ez a fiu biztatta a többit is az öngyilkosságra, de hogy miért utálta meg ennyira az életét arra vonatkozólag nem akart bővebben nyilatkozni.

— Meguntam! Hát muszáj már mindenkinek száz esztendeig élni? Ez volt minden, mit mentésére mondott a fiu, ki vén és romlott, mielőtt élt volna az életből éveket.

Pogányszokások őseinknél.

A Tudományos Akadémia kiadásában egy értekezés jelent meg a pogány magyarok szokásairól: A verszerződésről és a lobáldozásról. Az érdekes füzet szerzője: M a t y á s Flórián.

A verszerződésről a királyi jegyző emlékezik meg először. E szerint a Hét magyar e mikor az őshazában fejedelmül választotta Álmost, hűséget esküdött neki és származékainak. Ezt az esküt pogány szokás szerint, saját vérüket bocsátván egy edénybe, megerősítik. Kijelentik azután, hogy, ha valaki utódaik között hűtlen lenne, a fejedelemhez és háboruságot keltené közte es rokonai közt, úgy ontassék a bünső vére, valamint az ő vérük ontatott azon eskünél, melyet megtettek.

Ez a följegyzés hiányos, nem jelöli meg, hogy a test melyik részéből veszik a vért, zem, azt, hogy mire velő a vérnek föl fogása. Ezekről a dolgokról azonban szinten fölvilágosítást adnak más pogány népek szokásai. A különböző népek verszerződéséről ezeket írja a szerző:

Herodotosz tüzetesen foglalkozik a szittyák szokásaival műve IV. könyvében és leírja a verszerződés azoknál divatozott szertartását is. — »Szövetegkötéskor így vise kednek a szittyák. Nagy cserépedényben hozral keverik a szövetkező felek vérét, megszurva késsel vagy megvágva kardal a test egy kis részét. Az edénybe martják azután a tört, nyilatkat, szekerczét, kárdot. Miután ezt megtették atkot mondanak sokszorosan magokra. Azután áisszák a bort — nemcsak a szövetkező felek, hanem előkelő kísérik is.»

A hajdani pogány dánoknál is divatozott ezen pogány sokást Saxo grammatikus említi, azon különbséggel, hogy ők egymás verével csak ruhájokat fecskendeztek ke, hogy a szerződés látható nyoma folyton szemök előtt maradjon. »Magára hagyot Hadingot, Dania kilenczedik fejedelmét, némely szánakodó felszemű örag, egy Liser nevű kalóz oltalmába ajánla ünnepélyes egyezkedésel. Mert a régiek szövetség kötésnél saját vérökkel hinték meg egymás ruháit; vérük közlésevel gecsetelven a kötött barátságot.»

Az ázsiai karmánok is kölcsönösen pohárhá bocsátott vért isznak barátkozás alkalmával, mint Athenaeus írja: »A karmánok, midőn vendégség közben barátságot kötnek egymással, vért bocsátanak nomlokuk eréből, a vért p-dig pohárba föl fogva és borral keverve idogálják. Azt vélik, hogy a barátság felső fokára jutottak, midőn egyik a másik vérét megízlette.

Az arabok kövekre kenk a vért; edényre tehát nincs szükség. Nem tartozik ugyan szorosán véve tárgyunkhoz, mert nem szerződés, de meg kell mégis említenünk a boszuból történt vérivás példáit, mert Kézei kóza híryanánt közöl ilyesmit Bulcsuról, a szomorú véget ért magyar vezérről.

»Azért hívták Vérbulcsunak, mert miután őt a krimildi ütközetben a németek megölték, bosszút akarván rajtuk állani, több németet nyársra vonva megsütöztetett s o'y kegyetlenül bánt, mint mondják, velük, hogy borgyanánt itta némelyek vérét.

KÖZGAZDASÁG

Szőlőinket miként tarthatjuk jó termőerőben.

Miként többi művelési növényünk a szőlőtöke is évente trágyázást igényel. Az a trágyázási módszer, mely eddig divott, teljeren hibás. e módszer abban állott, hogy szőlőink három illetőleg öt évenként trágyáztattuk meg ép ez okból ugy a termés csökkent. miat pedig a szőlő ellentállási képessége az időjárás káros behatásai ellen, ha a töke ezyik evben bővelkedik tápanyagokban, azutan három esetleg több esztendőn keresztül éhezik. Kérdés már most mivel trágyázzuk szőlőinket?

Istállótrágyával. Az istálló trágya hatása a szőlőkben kitünő, mindeoki azonban ki e kérdéssel foglalkozott tapasztalásból tudja, hogy évenkénti istállótrágyázashoz trágyakészlete nem elegendő, azt neki es pedig megfizethős magas árban be kell szerezni, vagy pedig a trágyázás elmarad. E hibán ugy segíthetünk ha jó trágyatelepet készítünk, és rendszeresen szuperfoszfát gypset vagy 10—12% oldható foszforsavtartalmu szuperfoszfátot hintünk el az istállóban és a trágyatelepen a trágya közé. Ez által igen megjavítjuk az istálló trágyát a benne elégtelen mennyiségben levő foszfor savat a szuperfoszfát hozzáadásával emeljük; azonkívül a szuperfoszfát hozzáadásával hatásos voltát megtartja, a nitrogén és hamuszaveszteségek je értékenyen csökkenek.

Zöldtrágyával. Ez a módszer sem rossz. Szükséges azonban miként az istállótrágyázással, a zöldtrágyázással is egyidejűleg valamilyen alkalmas műtrágyát alkalmazni.

Lehet végre a szőlőket teljesen műtrágyával megtrágyázni. A mesterséges trágyaszerek alkalmazásánál azonban különféle hibákat követtek el. Az egyetlen helyes módszer az, hogy a szőlőt nitrogénnel, foszforssal, káliummal egyidejűleg, egyszerre megtrágyázzuk, csakis ily teljesen trágyázás részesíti a tőket az összes szükséges növényi tápszerekben, melyeknek segítségével gondos ápolást és jó időjárást feltételezve, hozhatja legnagyobb terméshasznait.

Kérdés már most, mely mesterséges trágyafélékben adhatjuk legelőszerebben a foszfor savat, a káliumot és a nitrogént a szőlőnek. Hogy erre a kérdésre megfellelhessünk n zük meg a következő példát; Egy jó karban tartott szőlő évente ismétlődő 150 kg. nitrogént, 130 kg. káliumot és 50 kg. foszfor savat igényel — állótrágyázást — hektáronként. Ha a tőket csak istállótrágyában részesítjük, teljes terméshozamok eérésére évente legalább is 250 métermázsza szükségeltetik havonként, a mi 1 even at hektáronként 1000 métermázsza is állótrágyának felel meg. A valóságban azonban ugyanazon terület a szokásos istállótrágyázás mellett csak 400 métermázsza kap; ez okból hiányzik azután a 600 métermázsza istállótrágyában foglalt tápanyag mennyiség.

Wagner tanár a következő trágyakeveréket ajánlja áranként: (100 m. 2) 3 kg. 17%-os szuperfoszfátot, 170 kg. chlorkáliumot, 2 kg. kén-savas ammoniakot és 25 kg. chilisaletrómot.

Barth tanár 50—50 tőkére a következő keveréket ajánlja 25 kg. 16—17%-os szuperfoszfátot, 2 kg. káliumnesziát, 2 egy negyed kg. chilisaletrómot.

Más buvárok már kész és összekevert szőlőtrágyát ajánlanak, melyekben 8—9%.

vizbek oldható foszforsav, 12% kénsavas kalium, 2-3% ammoniak nitrogén és együtal 2-3% salétrom nitrogén foglaltatik. Ezen arány azonban nem okvetlenül mérvadó másfajtaú kész szőlőrágyával, mely 5% vízben oldható foszforsavat, 8% könnyen oldható káliumot, 4% nitrogént vagy 7% vízben oldható foszforsavat, 10% könnyen oldható káliumot és 2% nitrogént tartalmaz és igen jó eredményeket értek el.

A nitrogént illetőleg valószínűleg nagyon czélszerű, azt nemcsak chilisalétrom alakjában, hanem részben lassanként ható, vagyis szerves nitrogén alakjában adni szülő alá. Annnyival is inkább, mivel újabb kísérletek azt derítették ki, ha a nitrogént a szülő a lálassan ható alakban adjuk, nemcsak a termés hozam lesz sokkal nagyobb, de a must czusortartalma is jelentékeny szaporodik.

CSARNOK.

Egy napi igazmondás.

— Bartley H. elbeszélése. —

— Angolból. —

(Folytatás.)
III.

»Tehát a Nurser jóslatának első része csodálatos gyorsasággal beteljesedett! morgom magában Ralph, midőn nagybátyja házáat elhagyva az utcára lépett.

»Alig fél óra, hogy igazat mondok s már kitagadt... Eh! nagybátyám haragja majd csak lehül, a többi is meglesz... De a kitagadás már fényes vált, folytatá pár pillanat múlva, »e tekintetben tehát Bill igazat mondott.»

Gondolataiba elmélyedve, szeméit földre sítve folytatta tovább utját, midőn egyszerre csak heves összeütközés riasztotta fel álmodásaitól.

»Ezer bocsanat, asszonyom, kiáltott fel Ralph megzavarodva. »Hogyan, ön az Miss Mulberry? — szölt, miután megismerte a hölgyet.

»Ejnye, ejnye, Mr. Fielding, Hát így elmélyed? Kevés hizza, hogy a kövezetről le nem taszított viszonzá a Ralph által Miss Mulberrynek szólított hölgy: sovány, magas-termetű, a kinek a száraz, csontos kinézése után könnyen meglehetett itélni, hogy ki szenvedett nagyobb fájdalmat az összeütközés folytán, »Min gongolkozik Ralph ur? — Nagybátyámon és nagynénemen« felelé a kérdezett, miközben gépiesen dörzsölgette tenyerét.

— Nagybátyján és nagynénén? Lám, milyen hálás unokaöcsés kegyed! Az ön korában levő fiatalemberek, Isten bocsanon meg nekik — egészen másn török fejüket, mikor ennyire elmerülve járkálnak s majdnem betürik a járó kelök oldalait. No miért néz rám olyan mereven? Talán lát rajtam valamit ami önnek nem tetszik? Talán éppen a kalapomat nem találja az ön izlésének megfelelőnek?

— Csakugynn, eltalálta, magam sem tudtam, hogy mi olyan rendkívül feltűnő nagy sadon.

— Nos, hogyan tetszik? Ma tettem fel először.

— A kalap nagyon szép, semmi kifogásom sincs e'lene, hanem...

— Nos?

— Ugy hiszem, nem illik arcához!

— Hogyan? .. És miért ne illenék?

— Megvallva az igazat, e fiatal hölgyeknek való kalap nem az ön korához illő.

— En pedig megvalva az igazat, önt ma szerfölött udvariattannak találok Fielding ur, mondá a Miss sértett hangon. Ugyan ki mondta önnek, hogy én hány éves vagyok?

— Ránczai kedves Miss, ezüst hajszálai és bigyadtfényü szeme. S azonfelül — folytatta tovább Ralph — aki feltette magában, hogy ha már ennyire jutott a dolog,

kimondja az igazat oly kereken mint a perrec e drága kalap nem illik az ön állásához. Egy társalkodónak szerényebben kellene megválasztani ruházatát.

— S hogy meri ön ezeket ily szemtelen és arcátlan módon a szemembe mondani, Mr. Fielding? — kiáltott fel böszülten a Miss.

— Ezer, bocsanat, kedves nagyság, ön az én véleményemet kérte és én kinyilvánítottam.

— Ha ez az ön véleménye, akkor jobb lett volna hallgatnia, de azért igen örvendek, hogy ezt az oldalat is kiismertem, majd megmondom urnőmnek, hogy milyen véleménynyel legyen ön felől.

— Egy ellenséggel ismét több, — mondá magában Ralph, a dühösen tovasiető aggszűz után nézve. És még hozzá milyen ellenség.

— Ellen High társalkodónője, Eleué, a ki előtt szeplőtlenül akarok állani, a kinek a nagybecsülését a világ minden kincseért sem adnám oda. Hogy meg fog engem rágal-mazni ez a mérges nyelvű kigyó, — folytatá tovább haladva, de hacsak az igazat mondja is, ha elbeszéli, hogy milyen udvariattannul mentem neki és gorombaságokkal halmoztam el, nem elég-e az is, hogy Elent, a ki hallgat a szavára, ellenem felingerelje! De, hát mi is az en bűnöm? Mit is véttem? Megvándtam az igazat.

A tiszta igazságot... hogy — az ördögi vitte volna el! Lelkemre, nem gondoltam volna, hogy Billnek olyan nagyon is igaz van.

Ilyenforma gondolatok között érkezett azon üzletbe, melyben alkalmazásban volt s mondhatjuk, hogy nem minden szomorú előérzet nélkül lépte át a küszöböt.

Ezalatt Miss Mulberry — női szokás szerinti — minden ismerősének, akivel csak találkozott, elbeszélte tragikus esetét! S hogy — még mindig női szokás szerinti — miképpen ferdítettél, azt legjobban megtudhatják, ha elkísérjük őt Lucy Dreamerhez, kit hoszuában elsőnek szemelt ki kinek völegénye viselkedését meg kellett tudnia.

— »Hát hitte volna valaha, így kezdé még az ajtonál, »hogy gyönyörűséges völegénye oly dolgokat mondott ma az utcán a szemembe, a melyeneket eddig még soha se mondtak nő szemébe. Ezelőt egy félórával, midőn éppen urnőm számlájáért mentem a kereskedésbe, bizalmzsan összedörzsölődött velem a nyílt utcán s mivel elutasítottam oly dolgokat mondott szemembe, miket ismételni is rettenetes!«

— »Hogyan, lehetetlen!« kiáltott elámulva a menyasszony. »Ralph, ki oly okos, józan, szerény?«

— »Infámis módon megbántott,« szakította

félbe Miss Mulberry, — »fényes nappal, az utcán. — Bizonyára részeg volt, mert különben...«

»De hova gondol az Isten szerelméért? Ralph részegen?« védelmezé Lucy a völegényét. — »Ralph, ki sohasem iszik mást, mint theát, azt is tejjel gyengítve? S hozzá még reggel!«

— »Akkor tehát elvesztette Ralph az eszét!«

— De hat mégis mivel sértette meg önt?«

— »Talán csak nem hiszi azt hogy itt újra elmondjam« pattant fel a Miss undorral.

— »Hát nem látja, hogy arcomon a megsértett szemérem lángja ég. ha csak rá gondolok is...?«

— »Ön egészen kétségbeejt! Tehát Ralph csakugyan...«

— »Higgyen róla a Miss amit jónak lát, annyi azonban bizonyos, hogy Ralph, az okos a józan, a szerény fiatal ember, a ki mindig csak tejes theát iszik s szeméit a földre sít, mikor menyasszonya mellett ül; nem az az ember, ki tized se tud olvasni. Ez egyszer jót állók, Lucy kiasszony!«

Es ezzel otthagya az ámuló fiatal leánykát.

Hogy Ralph, a csinos fiatal ember, oly skandalózus, szájalomraméltó izlésű legyen; hogy egy Mulberry féle figurának oly dolgokat mond, amelyeknek emítésére a szégyen pirja lepi el az ember arcát, ezt az okos Lucy semmiképp sem tudta elgondolni. Ha van valami a dologban, akkor Ralph nem volt józan — Majd meglátjuk, hogy mit hoz fel menéségére.

Mindezek ellenére Miss Mulberry jól ki-számított és még ügyesebben alkalmazott közleményei, amint látni fogjuk, sem a menyasszonytól, sem a többiekkel, akikkel találkozott, nem tévesztette el hatását s mindenki elhitte, hogy Ralph csakugyan teljesen esztét veszté.

— Folyt. köv. —

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügynökök kik törvénytörően megengedett sorsjegyeknek, részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzüintézet (részvénytársaság) számlájára foglalkozni öhijtanak. Ajánlatok »Confidentia« czimen: Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, V., Fűrdő-utca 4. szám intézendők.

Só, liszt és korpa-raktár.

Tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy helyben a Dr. Kola János-féle házban, (Egyház-tér)

só, liszt és korpa-raktárt

nyitottunk.

Különös figyelmébe ajánljuk a n. é. közönségnek azon körülményt, hogy

☛ Kenyér-lisztet ☛

csak a **BARCSAY-féle** homokkerti nagy gőzmalomból tartunk, a mely gőzmalom tudvalevőleg eddig is a legjobb minőségű kenyérlisztet gyártotta.

Szives pártfogást kér tisztelettel

Brüll és Kardos.

A legjobb minőségű kenyérliszt.

Nagyban és kicsinybeni elárusítás.

Barcsay-féle malom örömlénye.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivenk, tabellák.

 Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

 Pinczérszámlák bor és sör czimkék.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

 diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

 Névjegyek 50 krtól kezdve.

A „Debreczen” kiadóhivatala.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben. főpostával szemben